

شاخص‌های تعمیم‌پذیر برای شناسایی محدوده مرکز شهری

احمد سلیمانی^۱

تهران - اسلام‌شهر - شهرک قائمیه - زمین‌های فرمانداری - ارشاد چهارم - پلاک ۴۰ ،
sarzamin.2008@yahoo.com

چکیده

مراکز شهرها همواره به عنوان قلب تپنده‌ای از روزگاران کهن تا به امروز
تپیده‌اند. این مراکز نماد هویت و شخصیت هر شهری هستند و به عنوان مراکز
بروز تعاملات و اتفاقات و خاطرات جمعی مطرح می‌شوند. با ورود به دوران
صنعتی و در ادامه با افزایش میل به شهرنشینی در میان مردم جهان و بویژه
کشورهای در حال توسعه، مراکز شهری دچار تغییر و تحولاتی شده‌اند که مشکلات
عدیده‌ای را در پی داشته است. تحولات صورت پذیرفته در روند رشد شهرها و
مراکز شهری موجب شده تا مراکز شهری به راحتی گذشته قابل شناسایی و
تعیین در انواع طرح‌ها و برنامه‌های شهری جهت حل معضلات نباشند که همین
خود دلیلی بر وخامت اوضاع در مراکز شهری شده و این مراکز را در دوره
افول و پسرفت خود قرار داده. این مباحث، لزوم توجه به مراکز شهری، سیر
تحولات این مراکز، ویژگی‌ها و ارائه شاخص‌هایی برای تعیین و شناسایی آنها
به عنوان یکی از مهمترین و شاید بتوان گفت کلیدی‌ترین فضای شهری موجود
در شهرها را مورد تأکید قرار داده‌است. این مقاله در نظر دارد با جمع-
آوری تعاریف و مفاهیم مرتبط با مراکز شهری^۲ و توجه به روند تحولات عمده
صورت گرفته در مراکز شهری در روند تاریخی خود، ویژگی‌های عمده فضای مرکز
شهر را ارائه داده و شاخص‌هایی تعمیم‌پذیر را از درون این ویژگی‌ها برای
شناسایی مراکز شهر در شهرهای گوناگون مشخص کند.

واژه‌های کلیدی: شهر، مراکز شهری، شناسایی، شاخص

² City center

^۱ مدرس معماری در دانشگاه (شماره تماس: ۰۹۳۵۴۵۵۶۹۵۳)